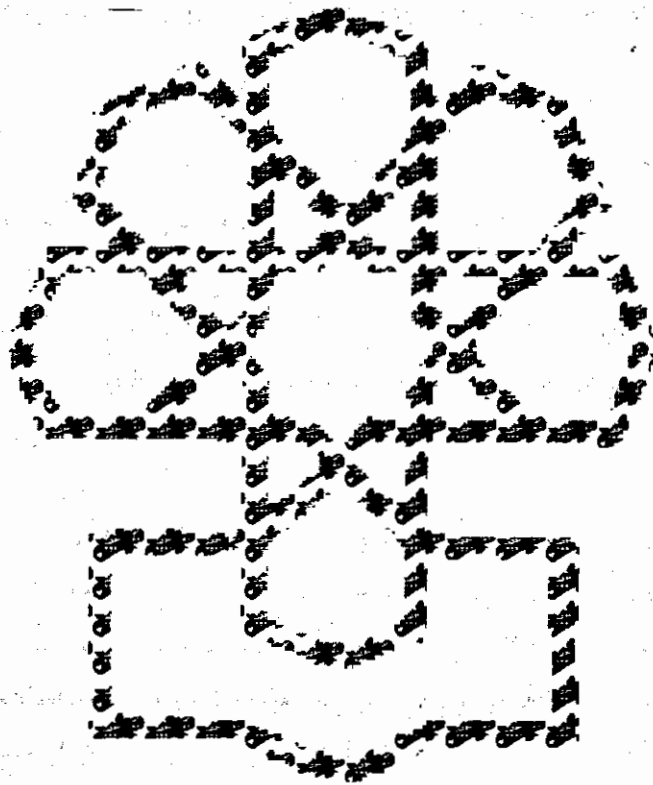

اظهار نظر پیرامون پیشنهاد تغییر رسمی تعطیل روز ۱۳ فروردین به روز مبارک بیستم جمادی الثانی

معاونت پژوهشی

آذرماه ۱۳۷۴

کار: دفتر بررسی‌های سیاسی-اجتماعی

این گزارش بنا به درخواست آقای بهرامی رئیس کمیسیون اداری
و استخدامی در دفتر بررسی‌های سیاسی-اجتماعی تهیه شده است.

کد گزارش: ۱۹۰۱۰۵۷

اظهار نظر پیرامون پیشنهاد تغییر رسمی تعطیل روز ۱۳ فروردین به روز مبارک بیستم جمادی الثانی

کد گزارش: ۱۹۰۱۰۵۷

مقدمه

بررسی تعطیلات ملل مختلف نشان می‌دهد که مردم هر کشوری با توجه به ارزشها و مناسبت‌های ویژه خویش، ایامی از سال را بزرگ می‌شمرند و دولتها نیز در راستای حاکمیت باورهای خود و مردم، روزهایی از سال را در مقام بزرگداشت این مناسبت‌ها تعطیل می‌کنند. گاهی تعطیلات جنبه ملی و زمانی جنبه مذهبی دارد. یادآوری پیروزیهای ملی، مقاومتها، کسب استقلال، تولد و وفات شخصیت‌های ملی، توجه به طبیعت از یک سو و بزرگداشت ایام و شخصیت‌های مذهبی از سوی دیگر انگیزه‌ای برای تعطیل ایام است. تعطیلات کریسمس و آغاز سال نو در کشورهای مسیحی و اعیاد فطر و قربان در کشورهای اسلامی به دلیل گستردگی فراوان از اهمیت به سزایی در ایجاد وحدت در این دو جامعه برخوردار است.

تعطیلات نوروز

جشن نوروز از سنت‌های کهن این سرزمین است که ریشه‌ای عمیق در بین مردم دارد. سنت‌های قدیمی نوروز از جمله خانه‌تکانی، پوشیدن لباس نو و یا مرتب، دیدار با اقوام و آشنایان، سیر و سیاحت، عیدی دادن به ویژه به اقشار کم درآمد، رسیدگی به فقرا و تهیه پوشاک و مایحتاج زندگی برای آنان و حتی چیدن سفره هفت سین پس از قرن‌ها همچنان پابرجاست. براساس برخی روایات، امامان شیعه نوروز را گرامی می‌داشتند. سیره عملی بزرگان دین، حضرت امام خمینی و آیت الله خامنه‌ای با فرستادن پیام ویژه و سخنرانی نشان از توجه به این ایام دارد.

در سال‌های اخیر با آزادی کشورهای آسیای میانه و قفقاز از یوغ شوروی سابق، دوباره گرایش به نوروز و تعطیل به مناسبت آن احیا شده است، به طوری که حتی کشور ترکیه با تعطیل کردن نوروز و تلاش در اختصاص دادن این مناسبت به خود در صدد سوار شدن بر این موج می‌باشد. امروز توجه بیشتر به نوروز خود از عوامل وحدت منطقه‌ای می‌باشد و با توجه به محوریت جمهوری اسلامی ایران در این زمینه، از نظر سیاسی، فرهنگی و اجتماعی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برنامه‌ریزی مناسب برای ایام نوروز، راهی نو در راستای ورود به محفل مردم منطقه از طریق باورهای آنان و رساندن پیام انقلاب است.

بررسی علت تعطیلی روز سیزدهم فروردین

سیزدهم فروردین پایان بخش ایام نوروز است که مردم براساس رسمی کهن به طبیعت روی می‌آورند. در حال حاضر کشورهای مختلف تدابیری برای توجه به طبیعت می‌اندیشند که از آن جمله تعطیلی روزهای ۲۱ مارس (اول فروردین) به عنوان روز اعتدال بهاری و ۲۹ آوریل (۱۹ اردیبهشت) به

عنوان روز سبزه و گلخانه در کشور ژاپن است^(۱).

در سالهای پیش از پیروزی انقلاب، نحوست سبزه مورد توجه و شاید از جمله دلایل خروج مردم از خانه‌ها شمرده می‌شد، ولی با ارشاداتی که به ویژه پس از پیروزی انقلاب صورت گرفت، بحث نحوست «سبزه» منتفی شده و تنها روی آوردن به دامن طبیعت مورد نظر قرار گرفته است. سیمای جمهوری اسلامی ایران نیز ضمن مقابله با بحث خرافاتی نحوست «سبزه» معمولاً جذابترین برنامه‌های تلویزیونی را در این روز پخش می‌کند که شاید از هجوم بی‌امان مردم از خانه‌ها که به دلیل گستردگی به طور طبیعی حادثه ساز است جلوگیری کند.

اگر تعطیلی و مراسم سبزه‌دهم فروردین به موجب تحس دانستن سبزه و اهمیت دادن به این خرافه صورت گیرد، یقیناً نادرست و همت گماردن در مقابله با آن ضروری است، ولی اگر مسأله صرفاً به گردش مردم در طبیعت تبدیل شده باشد، حتی اگر نحوست تنها دلیل اولیه برگزاری مراسم سبزه بدر بوده باشد، ضرورت برخورد با آن جای تأمل دارد.

حضرت امام خمینی (ره) در پاسخ به استفتایی که در تاریخ ۱۳۶۷/۶/۱۹ از ایشان به عمل آمد که: «اگر شطرنج، آلات قمار بودن خود را به طور کلی از دست داده باشد و چون امروز تنها به عنوان یک ورزش فکری از آن استفاده می‌گردد بازی با آن چه صورتی دارد؟» فرمودند: «بر فرض مذکور اگر برد و باختی در بین نباشد اشکال ندارد»^(۲).

حال اگر بحث نحوست «سبزه» به طور کلی از بین برود و تنها در هنگام گردش مردم در طبیعت، مواردی از اعمال حرام و رقص و پایکوبی مشاهده شود، آیا می‌توان کلاً آن را تخطئه کرد؟ اگر مشاهده شود که در ارتفاعات شمال تهران که مردم برای کوهنوردی و گردش در تعطیلات آخر هفته به آن روی می‌آورند موارد خلاف دیده می‌شود، آیا می‌توان حصاری به دور کوهها کشید و کوهنوردی را نکوهش کرد. و آخر اینکه اگر در برخی از خیابانهای شمال تهران مواردی از بدحجابی دیده شود آیا می‌توان از ورود مردم به آن خیابانها جلوگیری کرد؟

اگر چه تأکیدی بر ضرورت تعطیلی ۱۳ فروردین نیست، ولی برداشتن تعطیلی آن در شرایط فعلی به دلایل ذیل چندان معقول به نظر نمی‌رسد:

۱- اهمیت سنت ۱۳ نوروز در بین ایرانیان ریشه‌دار بوده و حذف آن مقابله با خواست مردم است که اگر با توجه به تغییر ماهیت آن نتوان برای آن وجه شرعی یافت، به مواجهه بی دلیل دولت و مردم منجر می‌شود. اکنون این سؤال مطرح می‌شود که اگر حذف این تعطیلی به نارضایتی مردم و واکنش آنها در مقابل دولت منجر شود چه کسی مسئول خواهد بود؟

۲- تاکنون برخی اقدامات بی مطالعه و بدون در نظر گرفتن خواست مردم و عدم سنجش واکنشهای آتی انجام گرفته است که در نهایت دولت مجبور به عقب نشینی شده است و این، ضربه بزرگی به حیثیت نظام اسلامی است. حذف تعطیلی دانش آموزان در هفته دوم نوروز در زمان شهید رجایی و اخذ شهریه از دانشجویان از جمله این اقدامات است.

۳- گاهی اوقات اقداماتی با عنوان دین انجام می‌شود که بیشتر جنبه سلیقه‌ای دارد. در اوایل انقلاب،

۱- ژاپن امروز - انتشارات مرکز فرهنگی و اطلاعات سفارت ژاپن، صفحه ۱۴۰

۲- صحیفه نور، ج ۲۱، ص ۱۵

بخش ورزش کشتی به خاطر لباس کشتی گیران از تلویزیون ممنوع شد و تنها تصاویری از فاصله زیاد نشان داده می شد که به طور طبیعی، مبارزه دو کشتی گیر را در بر نداشت. پس از مدتی با توجه به فرمایش حضرت امام مسأله حل گردید. هنگامی که بحث ویدئو مطرح شد داشتن آن از طرف برخی، گناه کبیره شمرده شد و به عنوان کالایی قاچاق تلقی گردید، ولی پس از سالها و نهایتاً با تشکیل ویدئو کلوب این مسأله اصلاح شد. آیا تجربیات مکرر در این زمینه به صلابت نظام لطمه نمی زند؟

۴- حذف تعطیلی ۱۳ فروردین هیچ کمکی به جلوه بخشیدن به دوازدهم فروردین نخواهد کرد.

تعطیل ولادت حضرت زهرا (س)

در مقام تجلیل از شخصیت معصومین علیهم السلام، ایام ولادت و شهادت آن بزرگان مورد توجه مردم بوده و در مواردی تعطیل می باشد. ولادت پیامبر اکرم، امیرالمومنین، امام رضا و حضرت ولی عصر (عج)، و وفات حضرت رسول، شهادت امیرالمومنین، امام حسین و امام صادق و روزهای تاسوعا و اربعین در این مقام تعطیل می باشد.

با توجه به مقام والای حضرت صدیقه کبری و همچنین تعیین این روز به عنوان روز مادر و روز زن (آغاز هفته زن) و همچنین تولد بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران تعطیل آن روز، قابل توجه و با نمایش ارزشی که به تجلیل از مقام این بانوی بزرگوار داده می شود از نظر سیاسی با اهمیت است.